

به نام خدا

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی تکنیک تهران)

دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

پاسخنامه تمرین سری نهم مبانی و کاربردهای هوش مصنوعی

«فصل هفتم و هشتم»

۱- درستی رابطه هم‌ارزی و صحیح بودن (valid)، ارضاپذیری (satisfiable)، ارضا ناپذیری (unsatisfiable) جمله های دیگر را استدلال کنید.

1. $((A \Rightarrow C) \wedge (B \Rightarrow C)) \equiv C \vee (\neg A \wedge \neg B)$
2. $(A \vee B) \wedge \neg B \Leftrightarrow A$
3. $A \wedge (\neg A \vee \neg B) \wedge B \wedge (A \vee B)$
4. $(A \wedge \neg B \wedge \neg C) \vee (\neg A \wedge B \wedge \neg C)$

پاسخ

1. $((A \Rightarrow C) \wedge (B \Rightarrow C)) \equiv (\neg A \vee C) \wedge (\neg B \vee C) \equiv C \vee (\neg A \wedge \neg B)$
2. $(A \vee B) \wedge \neg B \Leftrightarrow A \equiv (A \wedge \neg B) \vee (B \wedge \neg B) \Leftrightarrow A \equiv (A \wedge \neg B) \Leftrightarrow A \rightarrow \text{satisfiable}$

A	B	$\neg B$	$A \wedge \neg B$	$(A \wedge \neg B) \Leftrightarrow A$
False	False	True	False	True
False	True	False	False	True
True	False	True	True	True
True	True	False	False	False

3. $A \wedge (\neg A \vee \neg B) \wedge B \wedge (A \vee B) \equiv (A \wedge B) \wedge \neg(A \wedge B) \wedge (A \vee B) \equiv \text{False} \wedge (A \vee B) \equiv \text{False} \rightarrow \text{unsatisfiable}$
4. $(A \wedge \neg B \wedge \neg C) \vee (\neg A \wedge B \wedge \neg C) \rightarrow \text{satisfiable}$
 If $A=\text{True}, B=\text{True}, C=\text{True} \rightarrow \text{false}$
 If $A=\text{True}, B=\text{False}, C=\text{False} \rightarrow \text{True}$

۲- با استفاده از الگوریتم زنجیره‌ای روبه جلو (forward chaining) بررسی کنید که آیا P در پایگاه دانش زیر صحیح

است یا خیر؟

- a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$
- b. $M \wedge N \Rightarrow P$
- c. $M \wedge L \Rightarrow Q$
- d. $Q \wedge A \Rightarrow R$
- e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$
- f. $D \wedge H \Rightarrow A$
- g. $B \Rightarrow D$
- h. $L \Rightarrow B$
- i. L
- j. H

پاسخ)

Agenda = {L, H}

inferred = {False, False, False, False, False, False, False, False, False, False}

L   H   B   D   A   M   Q   R   N   p

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$	Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 3
b. $M \wedge N \Rightarrow P$	Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2
c. $M \wedge L \Rightarrow Q$	Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 2
d. $Q \wedge A \Rightarrow R$	Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 2
e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$	Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 3
f. $D \wedge H \Rightarrow A$	Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 2
g. $B \Rightarrow D$	Count($B \Rightarrow D$) = 1
h. $L \Rightarrow B$	Count($L \Rightarrow B$) = 1
i. L	L
j. H	H

Agenda = {H ,B}

inferred = {True, False, False, False, False, False, False, False, False, False}

L   H   B   D   A   M   Q   R   N   p

- a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 2
- b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2
- c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 1
- d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 2
- e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 3
- f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 2
- g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 1
- h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0
- i. L   L
- j. H   H

Agenda = {B}

inferred = {True, True, False, False, False, False, False, False, False, False}

L   H   B   D   A   M   Q   R   N   P

- a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 2
- b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2
- c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 1
- d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 2
- e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 3
- f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 1
- g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 1
- h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0
- i. L   L
- j. H   H

Agenda = {D}

inferred = {True, True, True, False, False, False, False, False, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 2

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 1

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 2

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 2

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 1

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {A}

inferred = {True, True, True, True, False, False, False, False, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 1

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 1

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 2

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 1

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {M}

inferred = {True, True, True, True, True, False, False, False, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 1

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 2

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 1

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 1

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {Q}

inferred = {True, True, True, True, True, True, False, False, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 1

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 1

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 0

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 1

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {R}

inferred = {True, True, True, True, True, True, True, False, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 1

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 1

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 0

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 0

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {N}

inferred = {True, True, True, True, True, True, True, True, False, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 0

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 1

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 0

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 0

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {P}

inferred = {True, True, True, True, True, True, True, True, True, True, False}

L H B D A M Q R N P

a. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 0

b. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 0

c. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 0

d. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 0

e. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

f. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

g. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

h. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

i. L L

j. H H

Agenda = {}

inferred = {True, True, True, True, True, True, True, True, True, True, True}

L H B D A M Q R N P

k. $R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$ Count($R \wedge D \wedge L \Rightarrow N$) = 0

l. $M \wedge N \Rightarrow P$ Count($M \wedge N \Rightarrow P$) = 0

m. $M \wedge L \Rightarrow Q$ Count($M \wedge L \Rightarrow Q$) = 0

n. $Q \wedge A \Rightarrow R$ Count($Q \wedge A \Rightarrow R$) = 0

o. $B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$ Count($B \wedge D \wedge A \Rightarrow M$) = 0

p. $D \wedge H \Rightarrow A$ Count($D \wedge H \Rightarrow A$) = 0

q. $B \Rightarrow D$ Count($B \Rightarrow D$) = 0

r. $L \Rightarrow B$ Count($L \Rightarrow B$) = 0

s. L L

t. H H

بنابراین P در این پایگاه دانش درست می‌باشد.

۳- با استفاده از الگوریتم DPLL بررسی کنید که آیا Q در پایگاه دانش زیر صحیح است یا خیر؟

- a. $L \Leftrightarrow Q \vee P$
- b. $M \wedge N \Rightarrow L$
- c. $N \vee H$
- d. $A \Rightarrow \neg H$
- e. $\neg P \vee H$
- f. $A \wedge M$

پاسخ) ابتدا جملات را به فرم CNF در می آوریم.

- a. $L \Leftrightarrow Q \vee P \equiv (L \Rightarrow Q \vee P) \wedge (Q \vee P \Rightarrow L)$
 $\equiv (\neg L \vee Q \vee P) \wedge ((\neg Q \wedge \neg P) \vee L)$
 $\equiv (\neg L \vee Q \vee P) \wedge (\neg Q \vee L) \wedge (\neg P \vee L)$
- b. $M \wedge N \Rightarrow L \equiv (\neg M \vee \neg N \vee L)$
- c. $N \vee H$
- d. $A \Rightarrow \neg H \equiv \neg A \vee \neg H$
- e. $\neg P \vee H$
- f. $A \wedge M$

	$\neg Q$	$(\neg L \vee Q \vee P)$	$(\neg Q \vee L)$	$(\neg P \vee L)$	$(\neg M \vee \neg N \vee L)$	$N \vee H$	$\neg A \vee \neg H$	$\neg P \vee H$	$A \wedge M$
A = true							$\neg H$		
H = false						N	true	$\neg P$	M
M = true					$\neg N \vee L$				true
P = false		$\neg L \vee Q$		true				true	
L = true		Q	true		true				
Q = true	false								

بنابراین Q در این پایگاه دانش درست می باشد. زیرا همواره $KB \wedge \neg Q$ ارضا پذیر است.

۴- معادل منطق مرتبه اول جملات زیر و معنی عبارات منطقی را بنویسید.

a. علی تمامی غذا های تند را جز آن هایی که شامل ادویه کاری هستند، دوست دارد.

b. در کلاس A حداقل یک نفر وجود دارد که درس ساختمان داده را پاس کرده است. اما هیچ یک درس هوش مصنوعی را پاس نکرده اند.

c. در دانشکده کامپیوتر دانشگاه امیرکبیر، استادی که درس X را ارائه می دهد از تمامی اساتید دانشکده های دیگر، سخت گیرتر است.

d. $\neg \exists x \text{ Song}(x) \wedge \text{Sings}(\text{james}, x) \wedge \neg \text{Likes}(\text{Ali}, x)$

e. $\exists x \forall y \text{ Friend}(x, y) \wedge \text{Calls}(x, y) \wedge \text{IsSad}(x)$

پاسخ)

a. $\forall x \text{ Food}(x) \wedge \text{Spicy}(x) \wedge \neg \text{Contains}(x, \text{curry}) \Rightarrow \text{Likes}(\text{Ali}, x)$

b. $[\exists x \text{ In}(x, A) \wedge \text{Passed}(x, \text{DS})] \wedge [\forall x \text{ In}(x, A) \Rightarrow \neg \text{Passed}(x, \text{AI})]$

c. $[\exists p1, d1 \text{ Professor}(p1) \wedge \text{Department}(d1) \wedge \text{InUniversity}(d1, \text{AUT}) \wedge d1 = \text{Computer} \wedge \text{InDepartment}(p1, d1) \wedge \text{Teaches}(p1, X)] \wedge$
 $[\forall p2, d2 \text{ Professor}(p2) \wedge p1 \neq p2 \wedge \text{Department}(d2) \wedge$
 $\text{InUniversity}(d2, \text{AUT}) \wedge d2 \neq \text{Computer} \wedge \text{InDepartment}(p2, d2)] \Rightarrow$
 $\text{ST}(p1, p2)$

d. آهنگی وجود ندارد که james خوانده باشد و علی دوست نداشته باشد.

e. فردی وجود دارد که با همه ی دوستانش تماس می گیرد و ناراحت است.